

Cirkulärnr: 1997:105
Diariernr: 1197/1727
Handläggare: Eric Sehlin
Sektion/Enhet: Kommunalrättssektionen
Datum: 1997-06-18
Mottagare: Överförmyndare, Överförmyndarnämnder
Rubrik: Vissa lagändringar m.m.

Kommunalrättssektionen
Eric Sehlin

1997-06-18

Överförmyndare
Överförmyndarnämnder

Vissa lagändringar m.m.

1 God man för ensamma flyktingbarn

Möjligheterna att anordna godmanskap för utomnordiska barn som kommer till Sverige utan vårdnadshavare utökas genom att det inte längre skall vara fråga om "trängande fall" se prop 1996/97:113. God man skall förordnas enligt samma regler som gäller för svenska barn, dvs. enligt 11 kap. 1 § föräldrabalken (FB). Har inte barnet hemvist i Sverige skall barnets vistelseort vara avgörande för vilken överförmyndare som skall ta ställning till ett eventuellt godmanskap. En nyhet är att god man även får förordnas enligt 11 kap. 2 § FB, dvs. vid intressekonflikter, i trängande fall.

Ändringarna, som träder i kraft den 1 juli 1997, finns i 4 kap. 3 § 2 stycket i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap och lyder:

Är förmynderskap anordnat enligt lagen i annan stat, får god man förordnas enligt 11 kap. 1 § första stycket FB. I trängande fall får god man förordnas även enligt 11 kap. 2 § FB.

I 11 kap. 25 §, andra stycket FB görs följande ändringar från samma tidpunkt:

Behörig överförmyndare i frågor om godmanskap enligt 1,2 och 4 §§ samt förvaltarskap är överförmyndaren för den kommun där den enskilde har sitt hemvist.

Ett nytt tredje stycke införs:

Har den enskilde inte hemvist i Sverige, är överförmyndaren för den kommun där den enskilde vistas behörig överförmyndare i frågor om godmanskap som tas upp med stöd av 4 kap. 3 § andra stycket lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållan-

den rörande äktenskap och förmynderskap.

I andra fall då den enskilde inte har hemvist i Sverige är överförmyndaren för Stockholms kommun behörig överförmyndare.

I överensstämmelse med den nya lydelsen i 11 kap. 25 § har också ett nytt tredje stycke införts i 16 kap. 2 § FB under rubriken "Behörig överförmyndare".

2 Gåva från föräldrar till omyndiga barn

I vårpropositionen (1996/97:150) föreslås en ändring av 36 § i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt från den 1 juli 1997. Ändringen innebär att ett tillägg görs i paragrafen enligt följande:

När en omyndigs förälder är förmyndare och som gåva åt den omyndige till bank överlämnat pengar eller överfört medel som föräldern haft inestående i banken utan att förbehålla sig rätt att för egen räkning förfoga över gåvomedlen anses gåvan fullbordad enligt denna lag när dessa mottagits av banken för den omyndiges räkning eller överförts till den omyndiges konto.

Den föreslagna ändringen medför att gåva i form av insättning på barns konto av förälder som är förmyndare blir gåvoskattemässigt fullbordad. Gåvor upp till 10 000 kr per år från samma givare förblir skattefria.

Ändringen i arvs- och gåvoskattelagen följs för närvarande inte av någon ändring i 1936 års lag angående vissa utfästelser om gåva. Det innebär att en gåva kan anses fullbordad enligt den ena lagen men inte enligt den andra och detta är mindre tillfredsställande.

Enligt övergångsbestämmelser kommer lagändringen att tillämpas på gåvor som givits fr o m den 1 juli 1995.

3 Sociala avgifter igen

Förbundets cirkulär 1996:69 har vållat diskussioner. Många läsare synes ha uppfattat innehållet i cirkuläret så att kompensation **skall** medges i form av ett högre arvode i de fall där gode mannen/förvaltaren själv skall betala in egenavgift eller särskild löneskatt.

I cirkuläret redovisades bakgrunden till förbundets tidigare cirkulär 1992:194, som upprättades med anledning av nya fastställda regler beträffande skyldigheten att dra preliminär skatt och betala sociala avgifter. Dessa nya regler medförde att gode män och förvaltare blev skyldiga att själva dra preliminär skatt och betala sina egenavgifter när arvodet rörde sig mellan 1 000 och 10 000 kr.

Cirkuläret 1996:69 informerade också överförmyndarna om att eventuell kompensation var att anse som arvode. Det redogjordes också för att det var tveksamt om det var ett riktigt antagande att utebliven kompensation skulle medföra att det blev svårare att rekrytera personer för uppdragen. Som en

sammanfattning meddelades att det var möjligt för de överförmyndare som ville detta att kompensera gode mannen/förvaltaren genom att höja arvodet.

Enligt 12 kap. 16 § FB är det överförmyndaren som skall bestämma det skäliga arvode som skall utgå. Skäligheten skall bestämmas med hänsyn till uppdragets omfattning och det arbete som har utförts. Någon skyldighet föreligger inte för överförmyndaren att kompensera gode mannen eller förvaltaren för att denne är skyldig att betala egenavgift i de fall att arvodet ligger mellan 1 000 och 10 000 kr. Beslutar överförmyndaren om sådan kompensation, medför detta en kostnadshöjning för huvudmannen som kan var svår att försvara.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Erik Sehlin,
tfn 08-772 44 20, måndagar kl 09.00-16.00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Eric Sehlin